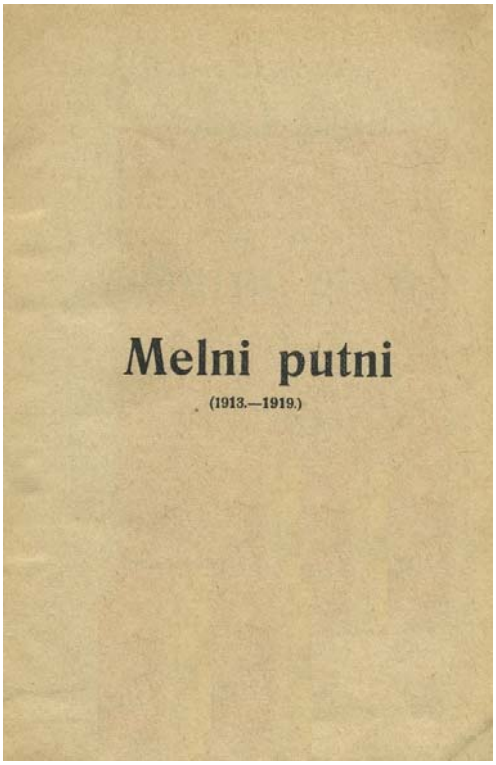

„Savā azotē upe tur
Miglas sedziņu, cauraustas dzijas.
Zirģelis rikšo. Ceļas un plok
Smilšu tīkla plandošās vijas.“

ALFREDS STEGERS /1895 – 1919/

ALFREDS STEGERS

MELNI PUTNI

DZEJAS

© Alfreds Stegers 1928
© Eraksti 2026
27 lp. / ~0,24 MB

ALFREDS STEGERS

dzim. 25. janv. 1895. g., miris 29. aug. 1919. g.

Apkārt man rozes birst.
Kā melni putni, bez trokšņa
Pagātnes dienas irst.

No tumšo nojautu dzelmeņa melnā
Man doma iznirst par tevi.
Es redzu, kā senāk kvēlo tu gaidās
Un mīlu kurini sevī.

Un kā pa sapņiem tu smaidi atkal
Un runā bez vārdiem lēna:
„Es esmu mirusi… mirusi.“
Pie vaiga man zila dus ēna.

Iet, aiziet tas mākonīts,
Tur vakara debesīs bālās . . .
Un galotnēm degošais egļu mežs
Met zilgas ēnas tālas.

Tā iet un aiziet tas sapnis,
Kas iesākts un aprakts krūtīs.
Un mūžīgi vakara kvēles tā kaist
Un izkaist tumšās istabas rūtīs . . .

Uz vēja kumeļa aukaini jādams
Un saplēstām debesu drēbēm mādams,
Jāj rudeņa vakars pār silu pāri.
Top krēslains kā jau pa novakari.
Kliedz izbiedēts putns tumsā zilā,
Brakš priedes un dusmo runošā silā . . .
Kaut kur lūst asi nokaltis zars,
Brauc purvam pāri jodu bars . . .

Kad domīgs caur pilsētu eju
Un noskatos zvaigžņu mirgos,
Mūžības naktstumšos ņirgos, —
Man bail top no kapa . . .
Nāk tumsā aiz stūŗa kāds pretim,
Jau aizdomīgs stipri viņš liekas,
Ar cilvēku jasatiekas
Ar baismu krūtīs.
Dārzs sastindzis tumsā,
Nakts stērbelēs tinušās egles;
Deg mirgas metot degles
No milzeņu daudzacīm — rūtīm.
Man redzot šo ainu,
Top bail no kapa . . .

Pelēka sētiņa,
Pelēks dārziņš,
Pelēki-pienaina debess,
Pelēki bālais vaidziņš.

Meitenes sproggalves vaidziņš
Šai pelēkumā —
Apnīkst… nospiež smagi
Dzīves vientulība…

Pakalnā pie ezera
Zirga skelets trūd —
Saule viņā sārtojas,
Rietumos kad zūd.

Ūdens klusi nošalko,
Rieta sārtums gaist.
Staru skūpstiem apveltīts
Skelets lēni kaist.

Tumšā dzīves nestundā,
Apnicis kad viss —
Maigi skūpsta atmiņa
Te, kas izbijis.

Uz noras stāvošie bērzi
Pa novakariem skumst.
Netālu no bērziem rija
Ar sūnaino jumtu tumst.
Uz noras stāvošie bērzi
Pa novakariem skumst.

Ceļu uz kapliču sargā
Sirmsirmie milzeņi.
Sakraupotāin rokām
Drūmi šie vectēvi.

Ēnas sviež virsū
Katram nācējam.
Dzīvu cilvēku reti
Redzēs turp staigājam.

Kapliča zārkveidīga,
Melnām ozola durvīm
Smagi rēgojas pretim.
Šausmi no tās top pat burvim.

Granīta pieminekļi. Koki —
Kapsētas sēta.
Vectēviem-ozoliem ēna še
Mūžam netraucēta.

Smagie krusti rāda
Lielkungu trūdu vietas.
Stāsta vakariem sārtiem
Sirdis cik bija tiem cietas.

Kapličas alejā
Vectēvu ēnas
Salasas vakarā lēni.

Kurinu praulus kamīnā
Pirkstiem piebikstu guni —
Un pa reizei purinu
Zemē gulošo suni.

Prauli, drūpošie čakarņi
Atmiņu kamīnā svilst.
Kodīgie dūmi pazilgo,
Kamīna saturs dilst.

Savu likteni atceros es,
Neesmu uz to ļauns,
Melnais suns pie kājām guļ —
Viņu man purināt kauns.

„Šovakar meiču nebūs“ —
Saku es sev.
Trejdeviņām krāsām
Rietumi smaida tev.

Pelēku dzīves pavedienu
Ņemu pirkstiem trīcošiem
Un ap galvu sienu sev.

Atmiņu zīmējums.

Deviņas dienas kopš saule raud.
Redzēta čūska . . . zēns palaidis to.
Un čūska šī miltus maļ jūrā,
Kur baidās nu plīvot bura
Pār ūdeni naktsmelno.
Un rudeņa vakarā melnā
Čīkst rati — top bailes no velna . . .
Brauc labības piekrauti rati,
Iet zemnieki smagām kājām:
Kaut vēlu, top izvadīti
Uz muižu labības maisi.
Nāk rūkoņa baiga no mājām,
Tur kuļmašīna vēl strādā.
Gar kapliču braucot top baisi
Gari un ķēmi nāk prātā
Un tumsā rādās.
Un bērnu dienu baiļu sejas
Savām šausmām pretī smejas,
Acīs lejas raudas . . .
Tālas suņa gaudas

Pārskrej miesai svešām trīsām,
Vēsta man par īsām
Miera pilnām dienām,
Kad es līdzi lieliem
Braucu muižas gaitās.

Vakars tumšs.
Rasas pilns
Apkārt viss te, koki, pļava,
Migla balta guļas gravā,
Gaisa vilnis
Uzpūš sejai zāļu smaržas.
Un lūk koku milži
Tagad čukstas . . .
Melnā čupā
Kūņojas ne cilvēks, suns.
Kapenes ar balto ēku
Čum un mudž no velna spēka
Pāršķobītām sejām.
Noplīkš pātaga un dzirdu:
„Ko tu, Peksi, nedzen zirgu?
Brauksim ātrāk“ . . . apklust balss.
Pazūd manim ķēmu valss.
Atvieglots es laižu rikšiem
Garņām kungu kapličai.
Pāri upei braucot gaņā rindā,
Skataāmies kur miglo upes leja,
Kur rēgojas Zārkalnu siena šķūnis.
Es jūtu, man sakustas mati,
Bet zemnieki drūmi klusē
Un gurdi klab rati. . .
Atnāk miega meitas,
Velk man žāvu drānas.
Un tik smagi klanās
Mana galva . . .
Manim blakus sēžas
Saldas snaudu laumas.
Vezums līgo; plēšas
Ceļa malā elkšņos veļi.
Pilni visi ceļi,
Taālab grūti
Vezumus velk zirgi. . .
Un meži šņāc.
Tur kāds nezvērs aizveļas kā kalns,

Apklās mūs kā smilšu valns.
Skat, rau', kur starp zariem mirdz, ūdens
Kā šūpo, jūra kā krāc,
Kā vaidot viļņi šļāc.
Un tur, skat nu, izlien čūska
Uz akmeņa tā plok
Virs dzelmes tik melni gluma.
Ausīs skan dziesmiņa
Gadu simtiem dziedāta:
Vecie tēvu gari
Velk to žēli, gari . . .
Uzmostos. Zirgi stāv.
Apkārt muižas ēkas blāv.
Dzestra nakts, man acīs klusi
Skatīdamās, žūžo:
„Čuči, dusi, gurdais zēn!"
Ak, cik viss tas bija sen!

Vēl juūta senā nāk klusi,
Kā vēliīna rudeņa pūsma,
Un izbirst dzirkstošām mirgām
No divām saulītēm jūsma.

Dreb lapas no viņējas pūsmas
Un irstot nokrīt tās lēnas.
Kad pērles izbirst no saulēm
Ap skropstām tad sabiezē ēnas.

Sarkanu lenti
Es spiežu pie krūtīm.
Tikai krēsla skatās
Uz mani no rūtīm.

Lente liekas kā asins,
Asins straumīte . . .
Domāju es par mīlu,
Mīlu, kas moka tā . . .

Manā pīpeē sūri
Brūna tabaka
Izgruzd zilām liesmām
Klusā saskaņā.

Tā kā svešas meičas,
Kādreiz redzētas,
Pretī kaislām acīm
Smej no tabakas.

Kurinu es pīpi
Ziliem mutuļiem.
Sūcu saldu dūmu
Gaŗiem vakariem.

Melno acu dzirkstis,
Tā kā tabaka,
Ātri izkūpēja
Pīpes dibenā.

Tā klusi,
Tā lēni,
Kā vēja nesta lapa,
Pie krūtīm tev piekristu
Uz brīdi,
Uz īsu brīdi
Es visu aizmirstu,
Vairs neskumtu . . .

Mīļais tēls tu manim esi
Visai dārgs tik rudeņos, —
Kaut ar' saldu smaidu nesi
Sapņainajos plakstiņos.

Asā, saltā rudens vējā
Šalcot lapas zeme krīt,
Tavā, citkārt maigā sejā,
Redzu, it kā skumjas mīt.

Vienaldzīgs tev gaŗām eju,
Spītigs, drūms man savilkts vaigs,
Redzot tavu bālo seju —
Zinu — sāpes dziedē laiks.

Nesaprotu tikai, kālab
Mani skumdināt tev prāts,
Kad man tumsā gaŗām ejot
Vēlu pastaigaties nāc?. .

Lūk, stiepdamās nokrita zvaigzne
Tur tumšajā dzidrumā,
Tā mirdzot vēl ietrīcas liegi,
Līdz nozuda tumšumā.

Skumst ilgās man gurdenās acis,
Jo zvaigzne vis nebija tā:
Tā cerība novītusi
Man izzuda pēdējā.

Top krūtis aukstas un tukšas,
Viss tumšs rādās nākotnē.
Ak, raidi tu, krītošā zvaigzne,
Kaut stariņu dvēselē!

Šalcat, šalcat baltie bērzi,
Skumjas ceļat dvēselē!
Raudat, skumstat sapņu acis
Saltā, tumšā pasaulē.

Birstat, birstat bālās lapas,
Nāks jau ziedons vēl!
Nāks, ja, nāks, bet sirdij tomēr
Bijušā tik žēl . . .

Tik daudz tev teiktu, tik daudz,
Par birstošām lapām, par dzīvi,
Par laimi, kas garņām trauc,
Par vējiem, kas joņo brīvi.

Bet smaidi tavi pārtrauc —
Lai paliek, kālab gan tev
Man teikt to, lai prieku tev sajauc?
Tā sāpes krātu tik sev . . .

Smagi, smagi vēji šalca
Ilgās dega sirds.
Arī tagad es no tevis
Esmu skumjās šķirts.

Šņācot gurdi liecas koki,
Vējš svelpj smags un grūts.
Nodreb skumjās sirds it šausdmi,
Smagi elsā krūts.

Smagi, smagi vēji šalca,
Ilgās dega sirds, —
Arī tagad liktens ļaunu
Smīnu pretim ņirdz…

Tavas skaistās acis
Kādreiz sastopot,
Sajutu savādas skumjas
Krūtīs viļņojot.

Ļaunā dzīve kad dzenās
Mani pa pasauli,
Tava maigā seja
Rādīsies sapņaini.

Šalc vēji augstajās priedēs,
Tik palejā viss tāds kluss.
Tur tālē aiz melnalkšņu krūmiem,
Zilganais ezers dus.

Un tur, kur kalnmala augstā,
Kur viss ir tukšs un kails,
Stāv tumša, raudoša priede
Un bērziņš balts un smails . . .

Aust pelēkās dienas rīts…
Sirds gurdenās trīsās trīc.
Viss vakarejs atkal nāk —
Tik laime — neatnāk…

Un vienmēr aust dienas un dziest…
Es zinu — dzīvē tik ciest.
Es zinu, ai, pārāk sāpīgi tas,
Ka ilgas ar netiks remdētas!

Dzeltenās lapas
Rudeņa saulītē viz,
Rietot tāvisas ilgas
Līdzi sev aiznesīs…

Nokritīs bērzam lapas,
Pāļi dārzam nāks sals…
Visām dzīves dziņām
Klusi būs pienācis gals…

Žēls šalkons vakara debesīs trīc.
Melns eņģelis laižas tur lēni . . .
Tam ļaunā priekā staro viss sejs,
Acs uguņo liesmaini, sēri.

Ikkatru vakaru laižas tas kluss . . .
Tumst vakars . . . Tālumā zvana . . .
Pār pasauli nemiers un ienaids iet,
To izdzītais gars tik mana . . .

Pār tumšajo vaigu ēna tam slīd,
Sejs savelkas it kā sāpēs . . .
Klīst vientulis tālāk kritušais gars,
Viņš smejas par muļķīgo mīlu . . .

Un sirdī starp mani
Un Naidu nu
Es noslēdzu mūžīgu
Vienību.

Viss senais zem kājām
Ir samīdīts,
Nekad vairs tas necelsies,
Varbūt kas cits . . .

Par izjustām sāpēm
Es pasmaidu
Un mīlestību —
Nicinu!

Ak, brīnišķā nāra —
Naids — visu tu nes,
Bet tikai nekad
No šīs pasaules.

Ir tevī kaut kas
Tāds mežonīgs,
Naids, esi tu skaists
Un velnišķīgs.

„Tu — mans!“
— Es pats sev zvērēju. —
„Tevi līgavas vietā
Turēšu“ . . .

Deg asinīs saulesriets,
Un kaituse visa debess mala.
Bez prieka tālu jau iets,
Kaut līksmotu sirds kaut ceļa galā.

Jau ilgi ar trulām jūtām iets.
Kā spītējot vēji tik pūta . . .
Ardievu draugi! . . par mirkļiem lai smejam vēl,
Kaut sirds man grūta, tik grūta . . .

Drūmi-smagas
Jūtas trako
Manās krūtīs.

Vēja rokas
Brīžam rausta
Loga rūtis.

Viena doma
Pastāvīgi
Skrien pa tāli.

Seno jūtu
Zaļie asni
Paliek bāli . . .

Mana laime
Aizskrējuse
Citā malā.

Diez' vaj liktens
Savedīs mūs
Ceļļa galā.

Atskrien ziedons,
Puķu smaržu
Zemei sūta.

Manās krūtīs
Klusi trako
Jūta grūta.

Miglas segas palejā
Pāri zemei klusu klājas,
Manim klātu vakarā
Bālas skumju meitas stājas.

Tumši sapņo ūdeņos
Miglā tītas slaidas priedes,
Manas sāpju meitenes,
Atkal manu sirdi biedēs.

Mēness uzlec sarkanais,
Spokaini mirdz visa leja.
Tumši-dzidros ūdeņos
Raudās elso bāla seja.

Viņā sapņu ezerā
Melnie mati iekšā sniedzas —
Ne, tie skati tavējie,
Kuŗi manā sirdī spiežas . . .

Diezgan strādāts un domāts.
Piekusu; — pietiks. — Nāk
Rudeņa vēsums caur logu.
Gaidu . . . nē . . . neatnāk.

Rudeņa debesis klātas
Mākoņiem . . . bieziem . . . ai, ja!
Nevaru izteikt ne vārda.
Debess . . . sirds . . . pelēka! —

To pašu aso smīnu sejā
Nāk nakts . . . un kaut kas tumšs
Pār visu nedzirdami laižas.
Guļ debess mārkos lietus skumjš.

No kaktiem ēnas ienākušas
Glūn tumšām acīm. Ārā līst.
No rīta savādas bij domas —
Tikt prom, lai kur, bet tikai klīst.

Un tagad, — domāt negribējās.
Tik cieti, griezīgi vējš pūš.
Pret logu kaut kas iegrabējās.
Cik prōzaiski aiziet mūžs! . . .

Tumšs . . . un tumšos plankumos
Sakūst tālie mākoņaudi.
Skaists šis vakars . . . nezinu,
Kāpēc sirds tu it kā raudi?

Viss kas bijis izbijis.
Bālas, sāpju pilnas dienas
Nāk un zūd un vakarus
Apklāj tumšas debessienas —

Bēdīgs tālē noskatos —
Nezinu kā paliek žēli? —
Tumsa skumji sabiezē.
Gaidīt mīļo sauli vēli! . . .

Uz aiziešanu. — Līst lietus.
Migla. Debess raud.
Un laiks tik auksts,
Kam mani tu vēl skaud?

Pie loga pieeju —
Plūst pretim dzestra vēja dvaša,
Viss tukšs un bēdīgs; raudoša
Ir padebešu gaita aša.

Vēl liepa iešalcas.
Cik sēri lapas trīs,
Ak, būs tam drūmi,
Kas šeiten laiku pavadīs!

Viss vecais, parastais —
Aiz loga drūmais sēts.
Un žēlas sirdī. . . skumjas . . .
Nē, tiešam nava vērts! . . .

Bij vakars . . . tik Rūja vēl smējās.
Mēma bij viņa un salta —
Virs viņas migla bij balta,
Kā sidrabā ūdeņi lējās.

Un es? . . . es biju tik bēdīgs,
Kā vakara debess tālais —
Kad klusi, klusi tur izdziest
Saulrieta atspīdums bālais.

Un domas ar melnajiem spārniem
Pār manu dvēseli laidās —
Un raudāja sirdī man ilgi
Tik savādi sērīgas gaidas.

Ko darīt? Tāpat tik šai dzīvē
Es eju un skumstu viens, —
Tāpat, tik vēl bālāks un klusāks
Es kapā ar gulēšu viens . . .

Dzied ūdenstrūbas dziesmu
Un atmiņa kaut kā skumst.
No kailajiem zariem pil rasa,
Zils debesu gabaliņš tumst.

Pie manis nāk atmiņa veca, —
Tā žēli trūbās kāds šņukst. . .
Kā iedzelta iesūkstas doma,
Smags pulkstenīts galvā pukst. . .

Nav vairs man senās zvaigznes!
Pār dārzu smalks lietus birst —
No eglēm krīt pērnajās skujas,
Zils debesu gabaliņš mirst . . .

Dzirkst gunīs uz pakalna logi.
Acs apžilbst, kad apskata tos —
No rieta debesīm saule
Vēl liesmo tur atvados.

Spiež pelēkas debesis, zemi,
Uz kuŗas tik tukšums un posts;
Spiež mērķi un ideāli,
Kam vidus no tārpiem kosts.

Bet gaidas pēc laimes tik siltas,
Vienalga lai kāda tā nāk . . .
Es skatos uz pakalna logiem,
Kad atvados mirdzēt tie sāk.

Čāpo atmiņa veca
Elkšņos, kā meitens pēc sēnītēm.
Pelēka noras migla
Vakara drānās nāk lēnītēm.

Pašķiŗ meitenīts elksnīšus —
Mitrā zemē guļ rudmiesīts, bekas,
Nogriezti elkšņu zariņi,
Šur tur nomesti noras tekās.

Vēja puisīts plēš tāšu tauri,
Dzenāt sāk miglas meitenes lēnas.
Sakustas apses drebošas,
Saveļas norā gāršas ēnas.

Mana atmiņa mājās nāk —
Baidās viņa, kā meitens no lietus.
Rudeņa migla izmiekšē
Taciņus, noras elksnīšos ietus.

Vēro kāpās priedes,
Debess jūru kā glāsta.
Zilas priežu ēnas
Stingst uz smilts kā zem lāsta.

Mīlestība spiež priedes.
Debess tvīkdama smaida.
Zilas un gaŗas top ēnas —
Priedes nejūt naida . . .

Uz pasaules vecajiem riteņiem
Likteņa veseļiem
Smagi reiz krist,
Drupās tos sist.

Visniecīgākais
Ikdienu sīkums sīkākais,
Maziskais izdzīves kailums,
Rūpju šķetinums spiedošais
Vērpjas kā dzija
Ikdienu pelēkā mijā.
Tinas ap dzīvi
Savelk to sīvi
Mezglā neraisāmā.
Sadzīves mezglis tur cieši
Vienā, vienā vienīgā
Riņķī apburtā,
Simtreiz lādētā,
Simtreiz svētītā
Dzīve pelēkā.

Tumši mākoņi šovakar
Zvaigznes visas jau izdzēš,
Klusums klusi klusītiņām
Segas pār zemi izpleš.

Ieguļas ēnas atvarā —
Ūdeņi silti tās glāsta
Un par to, ko nezinu es
Tumsā kaut kas manim stāsta.

Skatos uz baznīcas torni kluss,
Dvēselē sāp kas svešāds.
Vaj par tevi domas man nāk,
Nezinu. Viss ir tik savāds.

Kāpēc tik vēlu stāvu es viens
Uz šī tilta . . . vaj gaidu?
Nē. Kā pa sapņiem eju es,
Eju no tilta un smaidu . . .

Seno dienu ēnas atmirdz
Mulsinošu sapņu ainās.
Liesmo klusi viņu skati —
Saldā teiksmu maldā mainās.

Viļ un ņirgājas šie tēli —
Nodzīvota dzīve rādās.
Krūtis šalku plūsmā aijā
Trīsēdamās jūtas kādas . . .

Aiz dārza, nakts tumsā
Tāla šalka.
Divas egles, kā nemaņā
Nakts segu valkā.
Klusuma mierā
Mirkst iela.
Rudeņa dubļus dzeŗ
Lampas švītra liela.
Tālumā nemiers guļ,
Milzeņa klusumu baigo.
Meža kontūras blāvas
Zili melno un zaigo.
Tālais nemiers nāk . . .

Melno acu dzintarzaigs
Dvēs'les akā gulstas maigs.
Viesuls steigā smiltis ķeŗ,
Tīrā ūdenī tās beŗ.
Apklust vējš —
Maigs atkal viss.
Dvēs'les ūdens piesīris . . .

Tik savādi pielaidies,
Mīliņš un liegs,
Zili vizošs smej klusi
Pirmais sniegs.

Klusi stiepjas pret tevi
Ilgu pavediens liegs —
Mīļi glaužas pie egles
Pikiņām mīkstiņais sniegs.

Sēro tumšajā eglē
Atlauzts, puskaltis zars.
Skaistumā mīļā priekš visiem
Rotāsies pavasars,

Tikai pie tumšajās egles
Kaltīs viens zars.

Pie pārtikas komitejas
Griežas večuks jau sirms;
Pie priekšnieces to raida
Jauns darbvedis vispirms.

„Lūgt', mīļā preilenīte,
Man gaužam ar pārtiku švaki . . .
Nav miltu, ne gaļiņas . . . aplam
Nav gājis man tik traki!"

„Kas? preilenīte? — vecais,
Vaj nejēdz' kā pilsoņus saukti —
Pēc preilenēm vari, ja vēlies,
Pie melnajiem buržujiem braukti."

„Es tāpat vien, neņemat ļaunā.
Ak, veca galviņa . . . grūti!
Tos buržuļus ak . . ." sāk klepus
Cilāt vecajā krūti.

„Tad jums vajag pārtikas? — zināt
To produktu tagad mums maz.
Bet rādat tik karti . . . bez viņas
Izdot nevar nemaz."

„Kas, mīļā, tā par karti?
Nav maizes ne kripatiņas."

„Tad griežaties papriekšu
Pie izpildu komitejas

Un izgādājat sev karti,
Tad dabūsat mārciņu miltu.“

„Nu zini, kas . . .
Ak,“ nopūšas vecais: „ej, mini,
Kas, vilks, tā par kumiteju . . .
Te viena tā kumiteja,
Tā nevar izdot man maizes.
Vaj otra būs labāka . . . zinu,
Tur redzēšu atkal tik raizes.“

Un vecais vīrs sāpīgu vaigu
Iet vilkdamies gausi uz mājām.
Skrandains mētelis tinas viņam pa kājām.

Debesis bālgaini zilas,
Kā gabals no alvas.
Svešāda naida un nemiera pilnas
Ir cilvēku galvas.

Visur tas pats — naids,
Un raušanas kāre.
Auksta, zila snauž daba,
Sveša ir āre.

Pretī nāk meičas — visām
Kleitas līdz ceļiem.
Vēji dzied nodabā dziesmu
No siltajiem pēļiem.

Kāras ir acis . . . apkārt
Posts, aukstums un bauda.
Rietos tvīkst zilā debess
Kā kapara nauda.

No lielceļa virmo noguris
Smilšu mākons kā tīkliņš —
Smaržu vilnīts no kreimenēm
Degunā iesitas bikliņš.

Savā azotē upe tur
Miglas sedziņu, cauraustas dzijas.
Zirģelis rikšo. Ceļas un plok
Smilšu tīkla plandošās vijas.

Mīla san pļavā . . . tik rikšo arvien
Zirģelis mans uz attālām mājām.
Ratos pie manis ievilcies,
Smaguma sunis gulstas uz kājām.

Atmiņas no gājiena uz Jerrparku.

Kam koki bij pelēkbāli
Un šalkas — vaj tās bij no vēja?
Un upe —, tik drausmīgi zila
Prom kurnošos ūdeņus lēja.

Mēs gājām . . . un skatījām īsi —
Uz zemes zaļdzeltena sūna.
Vēl ziedoņa nebij'. Bez smiekliem
Bij mūsu klusā runa.

Un stāvajā krastā vēji
Pār galvām šalkoja pāri.
Mēs jutāmies tuvi un skati
Mums klīda pa tālajo āri.

Blakus istabā zaldāti
Muļķīgi sēru ko spēlē.
Atceros ko . . . ak, rietos tālu
Klusi dziest vakara kvēle.

Pamodās mīla . . . ja, savādi!
Nebija lemts to izjust.
Tālu tu . . . pie loga man
Gaisma pabeidz jau izzust.

Pie drauga šodien kluss sēdēju.
Mans skatiens caur logu klīda —
Pār bezkrāsas nam'jumtiem sērīgi
Smagmākoņi lēni līda.

Kā negribot albumu šķirstīju
Un lasīju svešas man jūtas.
Tik īgnis bij prāts. Vaj vainīgas
Tur atmiņas svešādi grūtas?

Mēs sasniedzām rokas un kāpām
Pār kraujmalas akmeņiem.
Un kurpītes tavas mazās
Bij slapas no ūdeņiem.

Kā vēja ziediņu parkā
Tā tevi skatīju es.
Un uzgulās sapnīts man klusi
Uz dvēseles.

Pēc stāvējām brītiņu vienu
Pār sprostu, kur ūdeņi brūk;
Tur seno sapni es raku
Un jutu, kā domas man jūk.

Pār galvu šausmīgi tālu
Prom skrēja balts mākonīts.
Cik labi, tumšsejiņa,
Tev piestāv melns mētelīts.

Meitene ar mēteli.

Viņa vēl tālu. Bet cik graciōzi viņa nāk. Melnais mētelis tai vaļā. Plaši plīvo.

Vaj tā ir pavasaŗa sajūta, kas mani pārņēmusi? — Nezinu. Skatos. Degunā sit trūdu smaka. Apskatos. Iegāzusies tranšeju bedre, uz kuŗas malas es stāvu. Visapkārt satrūdējušas pērnas lapas; svaigas, miklas zemes smarža. Elpoju kāri. Saules kumeļi staigā pa otru pakalnu. Ir tik labi. Tālēs guļ zilie meži. Koku kailajie zaru pirksti ir mazliet apsmērējušies ar gaišo ochru un dažās vietās tā kā mazliet pietvīkuši. Pār visu pavasaŗa gurdenums no saltās tveiksmes un tuvo baudu izjūtas. Briest nezināms nemiers un gaidas.

Viņa jau tik tuvu pienākusi — meitene ar melno mēteli. Viņa ietur un iztur savu „fasonu“. Kas tu esi, meitene ar atvērto mēteli? Man tu patīci. Tā gribas ar tevi parunāties. Tu pieej pie strauta, skaties viņā. Svešā, tu tik simpatiska, kam tu liecies un plūci pirmos zaļumus?

Melnais mētelītis pamirdz tālu aiz melnalkšņiem. Iet tālāk. Meklē kaut ko.

Saule nespīd mirdzinbalti, bet ļoti spiež.

Netīkas pakustēties . . . Tīksmīga, gurda izjūta.

Melnais mētelītis ir pārlēcis pāri strautam, un tagad es redzu — viņa iet pa krastu uz augšu.

Saules rāmie kumeļi soļo uz vakara pusi. Ēnas krīt.

Zilgani-pelēkā lejā domā melnalkšņi. Klusē rudā, ziemu izcietusē zāle. Strauts neapstājas, aizveļ savus ūdeņus.

Es negaidu nekā. Es skatos aizejošā meitenē . . .

Nakts.

Nakts . . . Tumša, auksta, neprātīga nakts. Es esmu mierīgs. Valgs karājas pie loga rāmja; visi guļ . . . Man liekas, ka esmu mierīgs. Man tikai auksti, it kaā iekšķīgi auksti. Un arī ne auksti, bet kā tukšs viss manī. Manas domas izzuda un tēli, mīļi un briesmīgi, tie nemoka vairs manis. Aiz manis palika liela, trokšņaina un laimīga dzīve, tāla un svešāda, kā skaists sendienu sapnis. Pēc tam šīs gaŗās dienas ar necilvēcīgām mokām. Tās arī pagāja un satumsa. Viss nieks un nekas.

Nāve nāk pie manis svinīgi un lēni. Viņa liek visu aizmirst un piedot. Viss priekš viņas: nekustoša nakts migla, klusums visos māju stūŗos, klusums manī, visā pasaulē.

Auksti. Man liekas, tumšā logā es redzu aukstu, mūžīgu nakti, kur es aizeju. Auksti. Tomēr briesmīgi nav. Man liekas, ka es stāvu lielā, klusā svētnīcā un gaidu. Viņa nāk klusa, lieliska, lepna un skaista. Viņa visu pārklāj ar savu auksto, smago tumsu: sāpes, necilvēcīgas mokas, kaislības un gaišus, priecīgus sapņus. Viņa paņems šodien arī manu jaunību . . . Jaunību . . . ja . . . un cerības. Lai arī viss atkal izzūd. Lai aiziet manas domas taī aukstajā tukšumā. Es negribu domāt par jaunību. Es negribu, lai atkal uztrauktu mani manas bijušās dienas, laimes dienas, lai atkal uzaustu man priekšā mana godīgā, mana teicamā dzīve . . . Kā viņa mutuļoja!

Blēņas, murgi . . . Striķis karājas pie loga. Nāk nakts, mūžīga nakts. Un vairs nekad neskanēs manās ausīs šalkas, un es kā jauns princis neiešu, mūžīgi neiešu uz priekšu, un mūžīgi neatdošu savus spēkus varenai un spēcīgai cīņai. Es aizeju tur. . . tajā tumšumā. Es aizeju no cīņas, no vēl nezināmas un aicinošas dzīves, un aizejot nolādu visus vajātājus un neieredzētājus.

Lai manas ciešanas, manas sāpes!

Rudens lietus klusi,
Klusi no rīta līst.
Negribot, skumīgi saltas
Lapas pamazām vīst.

Aleja kaisās ar lapām,
Sārtām un dzelteni-bālām.
Eju pa tām… un domas
Klejo pa dienām tālām.

Nez', vaj tas rudenis baltais
Sēro pēc saules?
Ak, tā tik redzēta seja! —
Ja, ja… tas esmu es!